

**Doç. Dr. C. Coşkun
Küçüközmen**

coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

Küresel Güven Endeksi

Küresel Güven Endeksi Dünya Ekonomik Forumu tarafından 22 Ağustos tarihinde yayınlandı. İlk rapor 2011 Eylül ayında yayınlanmış. Bir sonrakinin yayın tarihi ise 12 Kasım 2012 olarak belirlenmiş. Bu yıl serisinin beşinci raporu olarak yayınlanan endeks ilk yayınlandığı sonuçlara nazaran önemli hususlar içeriyor. Daha önceki raporlarda gözlemlenen iyimserlik özellikle ABD ve Çin'deki ekonomik yavaşlama ile yerini kötümserliğe bırakmış durumda. Ankete katılanların %72'si önümüzdeki 12 aylık sürede küresel ekonominin daha da kötüleşeceğini söylemiş. İlk endekste bu oran %37 olarak hesaplanmış.

Dünya Ekonomik Forumu Müdürü Lee Howell "küresel toparlanmaya her zamandan fazla ihtiyaç duyulan bugünlerde maalesef her şey pamuk ipliğine bağlı, gösterilen çabaya rağmen ekonomik, sosyal ve siyasi istikrarın raydan çıkması yaşanacak son bir şoka bakıyor" beyanatında bulunmuş. Howell aynı zamanda Dünya Ekonomik Forumu'nun hazırladığı Küresel Riskler 2012 Raporu'nun da sorumlusu.

Küresel Güven Endeksi iki temel soruya dayanarak hazırlanıyor. İlki "önümüzdeki 12 ay içinde küresel işbirliği, küresel ekonomi ve küresel yönetim alanlarında iyileşme sağlanacağına ilişkin beklentiniz nedir" sorusu. İkincisi ise "önümüzdeki 12 ay içinde ekonomik, çevresel, jeopolitik, sosyal ve teknoloji alanlarının kesintiye/sekteye uğrama ihtimali nedir" sorusu.

Küresel Güven Endeksi iş dünyası, hükümetler, uluslar arası kurumlar ve akademik dünyadan toplam 432 uzmanın görüşlerine başvurularak hazırlanıyor. Bu kurumlar ve katılan kişi sayısı ile bunların yüzde dağılımı şu şekilde [ilk rakam kişi/kurum sayısını, parantez içindeki rakam ise % ağırlığı gösteriyor]: Düşünce kuruluşları, 14 (3.2), diğer, 142 (32.9), iş dünyası, 107 (24.8), hükümetler, 35 (8.1), uluslar arası kurumlar, 25 (5.8), STK, 17 (3.9) ve boş bırakılan, 92 (21.3). Katılımcıların bölge bazında dağılımı ise şu şekilde: Asya, 68 (15.7); Avrupa, 103 (23.8); L. Amerika, 16 (3.7); K.Amerika, 120 (27.8); Afrika, 20 (4.6); Orta Doğu/K.Afrika, 20 (4.6) ve boş bırakılan, 85 (19.7).

Gelelim endeksin sonuçlarına. Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere ilk soru şu şekilde sorulmuş: Önümüzdeki 12 ayda (i) küresel işbirliği, (ii) küresel ekonomi ve (iii) küresel yönetim alanlarında iyileşme sağlanacağına ilişkin beklentiniz nedir? İstenen yanıtlar üç gruba ayrılmış; iyi, görüşüm yok ve kötü. Ankete katılanların bu sorulara verdiği yanıtların yüzde dağılımı ise sırasıyla şu şekilde: (i) 22.5, 30.1 ve 47.5; (ii) 9.3, 18.8 ve 72.0; (iii) 11.6, 27.3 ve 61.1. Görüldüğü üzere kötü beklentisi üç soru için de sırasıyla %47.5, %72 ve %61.1'lik oranlarla baskın durumda.

İkinci soru ve yanıtları ise şu şekilde: Önümüzdeki 12 ayda aşağıdaki alanlarda hangi oranda bir kesintiye/sekteye uğrama ihtimali yüksek görülüyor? (i) Ekonomik, (ii) çevresel, (iii) jeopolitik, (iv) sosyal ve (v) teknolojik. İstenen yanıtlar yine üç gruba ayrılmış; güçlü ihtimal, görüşüm yok ve düşük ihtimal. Ankete katılanların bu sorulara verdiği yanıtların yüzde dağılımı ise sırasıyla şu şekilde: (i) 67.8, 22.7 ve 9.5; (ii) 36.3, 36.6 ve 27.1; (iii) 54.9, 30.8 ve 14.4; (iv) 53.2, 30.1 ve 16.7; (v) 21.8, 40.3 ve 38.0. Yanıtlar ekonomik, jeopolitik ve sosyal alanlarda ciddi sorunlar yaşanacağına kuvvetle muhtemel gözüyle bakıyor (%67.8, %54.9 ve %53.2).

Sonuçlar önümüzdeki 12 ayın olumsuz anlamda beklenmedik gelişmelere gebe olduğuna işaret ediyor. Rapor da yer alan bir diğer husus sorumlu kurumların krizle başa çıkma yeteneklerinin endişe verici seviyede yetersiz kaldığı. Küresel yönetime olan güven de ciddi şekilde sarsılmış durumda. Küresel işbirliğinin giderek zayıfladığı ve küresel bazda güven sorununun artık ciddi bir seviyeye ulaştığı da iyice belirginleşmiş durumda.

Evet değerli okurlar, sorunlar giderek büyüyor ve çeşitleniyor. Birbirleriyle etkileşim içinde bulunan sistemler beklenmedik ve çözümü güç sorunlar yaratıyor. Geçen haftaki yazımızda ele alınan finansal skandallar bunun bir örneği. Ekonomik kötüleşmenin belirgin bir şekilde uluslar arası ticarete sirayet etmesi işlerin daha da kötüleşebileceği anlamına geliyor. Peki, ne tür önlemler alınmalı ya da almalıyız? Bu satırlarda müteaddit defalar ifade edildiği üzere ortak akıl toplantıları, panel tartışmaları, görüş alışverişleri ve seminerler yoluyla en azından birbirimizle paylaşacağımız bilgi ve deneyim az da olsa bizlere bir çıkış yolu gösterecektir. Sadece medyadan ya da kulaktan kulağa bilgiyle beslenerek olayların farkında olmaya çalışmamız beyhude çabadır. Elinizde sadece çekiç varsa her şey gözünüze çivi gibi görünebilir, ancak yukarıda bahsedilen alanlar çok risklidir, farklı tarzda algılanmalı ve yönetilmelidir.